Torsdag den 6. oktober 2022

P9_TA(2022)0349

Menneskerettighedssituationen i Haiti, navnlig hvad angår bandevold

Europa-Parlamentets beslutning af 6. oktober 2022 om menneskerettighedssituationen i Haiti, navnlig hvad angår bandevold (2022/2856(RSP))

(2023/C 132/08)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Haiti, navnlig beslutningen af 20. maj 2021 om situationen i Haiti [1],

— der henviser til resultatet af FN's Menneskerettighedsråds universelle regelmæssige gennemgang af Haiti fra den 4. juli 2022,

— der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 2645 (2022) af 15. juli 2022,

— der henviser til rapporterne fra 2022 fra FN's Kontor for Koordination af Humanitære Anliggender om Haiti, navnlig rapporten af 23. september 2022 om konsekvenserne af social uro for den humanitære situation,

— der henviser til den tale, som udenrigsminister Jean Victor Généus holdt til FN's Generalforsamling den 24. september 2022,

— der henviser til rapporten af 15. februar 2022 fra FN's generalsekretær for FN's integrerede kontor i Haiti,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder af 10. december 1948,

— der henviser til den internationale konvention om civile og politiske rettigheder af 16. december 1966,

— der henviser til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder af 18. december 1979,

— der henviser til den amerikanske menneskerettighedskonvention af 22. november 1969,

— der henviser til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder og dens tre valgfrie protokoller,

— der henviser til FN's grundlæggende principper for retsvæsenets uafhængighed af 6. september 1985,

— der henviser til den universelle dommerstatut af 17. november 1999 og statutten for den iberoamerikanske dommer fra maj 2001,

— der henviser til partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, som blev underskrevet i Cotonou den 23. juni 2000 [2] (Cotonou-aftalen),

— der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 26. juni 2012 om en fælles partnerskabsstrategi for EU og Caribien (JOIN(2012)0018),

— der henviser til den økonomiske partnerskabsaftale mellem Cariforumlandene på den ene side og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den anden side [3],

— der henviser til Republikken Haitis forfatning fra 1987,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

---

[1] EUT C 15 af 12.1.2022, s. 161.
[2] *EUT L 317 af 15.12.2000, s. 3.*
[3] EUT L 289 af 30.10.2008, s. 3.

A. der henviser til, at den humanitære situation i Haiti løbende er blevet forværret i de seneste år på grund af den fortsatte usikkerhed i landet; der henviser til, at bander siden mordet på præsident Jovenel Moïse i juli 2021 har tilranet sig betydelig mere magt, hvilket har skabt en allestedsnærværende følelse af usikkerhed blandt den haitianske befolkning; der henviser til, at den stigende vold og de eskalerende menneskerettighedskrænkelser berører 1,5 millioner mennesker og har forårsaget yderligere 19 000 internt fordrevne og 1,1 millioner med behov for hjælp; der henviser til, at denne samfundspolitiske og økonomiske krise sammen med den generelle usikkerhed og krise med bander udmunder i en humanitær katastrofe; der henviser til, at der angiveligt har været en stigning i omfanget af voldsanvendelse fra de officielle politistyrkers side;

B. der henviser til, at den haitianske regering den 11. september 2022 meddelte, at den ville reducere brændstoftilskud med ca. 400 mio. USD i bestræbelserne på at øge indtægterne til sociale programmer, hvilket førte til øgede uroligheder og bandeforbund, der overtog kontrollen med vigtig infrastruktur; der henviser til, at landet har været plaget af benzinknaphed i flere måneder; der henviser til, at adgangen til Varreux-olieterminalen, der udgør 70 % af benzinlagrene, kontrolleres af væbnede bander; der henviser til, at næsten 86 % af den elektricitet, der produceres i landet, er baseret på olieprodukter; der henviser til, at hospitaler og sundhedsklinikker som følge heraf har måttet reducere eller endog indstille deres arbejde som følge af manglen;

C. der henviser til, at der huserer op mod 200 bander i Haiti, herunder i Port-au-Prince, som kontrollerer vigtige havne og veje; der henviser til, at disse bander, hvoraf nogle har forbindelser til statslige aktører og angiveligt forbindelser til politikere, truer med at destabilisere regeringen, idet de råder over flere ressourcer og våben; der henviser til, at nogle haitianske politikere og forretningsfolk angiveligt har stillet penge og våben til rådighed for bander og andre kriminelle grupper til gengæld for at undertrykke regeringsfjendtlige demonstrationer; der henviser til, at bander har taget magt og kontrol over flere områder, adgangen til brændstof og levering af humanitær bistand, har anfægtet det haitianske nationale politis og andre statslige institutioners myndighed og har lagt hindringer i vejen for det nationale politis evne til at bekæmpe narkotikahandel og andre forbrydelser;

D. der henviser til, at der ifølge FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder fra januar til udgangen af juni 2022 skete 934 mord, 684 kvæstelser og 680 kidnapninger i Port-au-Prince; der henviser til, at i juli 2022 resulterede en bølge af bandevold i mere end 470 drab, hvoraf næsten halvdelen fandt sted i Cité Soleil-kvarteret; der henviser til, at de fleste ofre ikke var direkte involveret i bander, men var direkte udset som mål af bandefolk; der henviser til, at der blev begået flere tilfælde af gentagne voldtægter mod kvinder og piger, hvilket bekræfter den systematiske brug af kønsbaseret vold; der henviser til, at snesevis af kvinder og piger ifølge en rapport fra Haitis nationale netværk for menneskerettighedsforsvar i august 2022 har været ofre for massevoldtægtskampagner begået af bander i Port-au-Prince;

E. der henviser til, at bander overtog kontrollen med retsbygningen den 10. juni 2022; der henviser til, at retsbygningen i vid udstrækning havde været ude af drift siden 2018 på grund af sikkerhedsrisici, hvormed adgangen til domstolsprøvelse hindres i landet; der henviser til, at sagsakter indeholdende afgørende dokumentation for indtil flere massakrer begået af bander siden 2018, er blevet stjålet eller ødelagt og ikke vil kunne genskabes;

F. der henviser til, at Haitis meget ustabile sikkerhedssituation vanskeliggør kritiske humanitære operationer, som sårbare mennesker er afhængige af; der henviser til, at den fuldstændige blokering af vejen til den sydlige halvø, som har fundet sted siden 2021, har isoleret de 3,8 millioner indbyggere, der bor i de sydlige dele af Port-au-Prince; der henviser til, at denne situation har forhindret FN-organisationer og humanitære organisationer i at hjælpe befolkningen i disse områder, idet FN anslår, at 1,1 millioner mennesker har brug for hjælp;

G. der henviser til, at bander med overlæg er gået efter og har plyndret lagre med fødevarebistand, herunder den 15. september 2022, hvor et lager under Verdensfødevareprogrammet (WFP) i Gonaïves, der indeholdt 1 400 metrisk ton fødevarer beregnet til at brødføde næsten 100 000 skolebørn og særligt udsatte familier, blev plyndret; der henviser til, at FN og andre NGO'er i 2022 har mistet for mindst 6 mio. USD i forsyninger, som kunne have hjulpet mere end 410 000 mennesker;

H. der henviser til, at 4,4 millioner haitianere, som udgør mere end en tredjedel af befolkningen, ifølge Verdensfødevareprogrammet (WFP) står over for fødevareknaphed, og at 217 000 børn lider af moderat til alvorlig fejlernæring; der henviser til, at Haiti er særlig sårbar over for globale fødevare- og brændstofmarkedsudsving, fordi landet importerer 70 % af sit korn; der henviser til, at Haiti derfor som følge af Ruslands krig mod Ukraine allerede oplever en inflation på 26 %, hvilket gør det vanskeligt for familier at have råd til fødevarer og andre fornødenheder eller at sælge afgrøder på lokale markeder;

I. der henviser til, at journalister har været særlig udsat for vold; der henviser til, at de to journalister Tayson Latigue og Frantzsen Charles den 11. september 2022 blev skudt og dræbt i Cité Soleil og deres lig efterfølgende brændt af;

Torsdag den 6. oktober 2022

J. der henviser til, at eftersom menneskerettighedssituationen og den humanitære situation fortsat forværres hurtigt, er haitianske asylansøgere blevet efterladt med begrænset adgang til international beskyttelse og står over for en række krænkelser af menneskerettighederne i værtslandene, herunder tilbageholdelse, ulovlig udvisning og afpresning; der henviser til, at 25 765 personer ifølge Den Internationale Organisation for Migration mellem den 1. januar og den 26. februar 2022 blev udvist eller deporteret tilbage til Haiti fra nabolandene; der henviser til, at adskillige NGO'er har advaret om, at haitianske asylansøgere udsættes for vilkårlig tilbageholdelse og diskriminerende og ydmygende behandling; der henviser til, at udvisningen og hjemsendelse af haitianske migranter bidrager til forværringen af den humanitære situation i landet;

K. der henviser til, at den haitianske regering på grund af den forværrede sikkerhedsmæssige og økonomiske sociale situation besluttede at udsætte begyndelsen af skoleåret fra den 5. september til den 3. oktober 2022, og at det nye skoleår stadig er uvist; der henviser til, at en halv million børn i Port-au-Prince ifølge FN's Børnefond (UNICEF) angiveligt ikke går i skole, og at 1 700 skoler i hovedstaden har måttet lukke; der henviser til, at omkring halvdelen af haitianere i alderen 15 år og derover er analfabeter, at landets uddannelsessystem er meget uligt, at kvaliteten af den tilgængelige uddannelse er lav, og de høje gebyrer, der opkræves for uddannelse, udelukker de fleste børn fra lavindkomstfamilier;

L. der henviser til, at landets mest sårbare lokalsamfund er ramt af dramatiske oversvømmelser og jorderosion som følge af storstilet skovrydning, hvilket fører til reduceret landbrugsproduktivitet; der henviser til, at over en tredjedel af befolkningen mangler adgang til rent vand, og at to tredjedele har begrænset eller ingen adgang til sanitet; der henviser til, at mere end halvdelen af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen, og at mange lever af selvforsyningslandbrug; der henviser til, at landet er stærkt afhængigt af indtægter udefra; der henviser til, at Haiti er blandt de lande, der ifølge det globale indeks for klimarisici for 2021 i løbet af de seneste 20 år er blevet hårdest eksponeret for klimarisici;

M. der henviser til, at sikkerhedssituationen i høj grad påvirker målene for EU's engagement i Haiti, herunder gennemførelse af en udviklingsdagsorden medfokus på bæredygtige og forandringsskabende resultater, om spørgsmål som uddannelse og fødevaresikkerhed samt indsatsen fra Kommissionens afdeling for Civilbeskyttelse og Humanitære Bistandsforanstaltninger;

N. der henviser til, at Restavek-systemet, en moderne form for slaveri, stadig praktiseres i Haiti; der henviser til, at børn fra fattige hjem — oftest piger — ved denne praksis af deres forældre sendes bort for at bo og arbejde for familier i byområder; der henviser til, at disse børn senere kan blive udsat for gadekriminalitet eller sexhandel af kriminelle bander;

O. der henviser til, at FN's humanitære beredskabsplan for Haiti, der beløber sig til 373 mio. USD, kun er blevet 14 % finansieret; der henviser til, at antallet af mennesker, der har behov for humanitær bistand, ifølge FN anslås til ca. 1,5 millioner;

P. der henviser til, at Haiti har undertegnet Cotonouaftalen, hvis artikel 96 fastsætter, at respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende rettigheder er et væsentligt element i samarbejdet mellem EU og landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet;

1. fordømmer på det kraftigste de voldshandlinger og ødelæggelser, som bander i Haiti begår, og beklager på det kraftigste plyndringer af fødevarer og nødhjælp og anslag mod humanitære hjælpearbejdere; fordømmer navnlig de voldshandlinger, der blev begået i Cité Soleil,-området i Port-au-Prince, i juli 2022, og den fortsatte vold, der undergraver borgernes grundlæggende rettigheder; fordømmer på det kraftigste bandernes seksuelle overgreb mod kvinder og piger og brugen af mindreårige til bandeaktiviteter; minder om, at kvinder og piger kræver særlig opmærksomhed og hjælp til at få adgang til sundhedspleje og blive beskyttet mod seksuel vold;

2. understreger vigtigheden af, at de haitiske myndigheder sikrer bedre forvaltning på alle niveauer af statsapparatet og samfundet, herunder bekæmpelse af korruption; understreger den afgørende betydning af et fungerende og troværdigt retsvæsen; minder om, at haitiske myndigheder skal tage fat på de grundlæggende årsager til bandevold, herunder gennem en reform af retssystemet, og retsforfølge de ansvarlige ved retfærdig rettergang; understreger, at det haster med ansvarsplacering, og fremhæver vigtigheden af behørig støtte og kompensation til ofre og vigtigheden heraf for varig fred og stabilitet; tilslutter sig erklæringen fra den særlige repræsentant Helen La Lime på FN's Sikkerhedsråds samling om FN's integrerede kontor i Haiti af 16. juni 2022, hvori der redegøres for hvorledes sikkerhedssituationen forbedres;

3. opfordrer til en retshåndhævelsestilgang til bandeproblemet, hvorved man forbedrer indsatsen mod ulovlige våben og med socioøkonomiske projekter og reintegrationsaktiviteter, der har til formål at skabe beskæftigelse og indtægter i de kvarterer, der er mest berørt af bandevold; fastholder på det kraftigste, at de haitiske myndigheder skal bringe de ansvarlige

for domstolene ved retfærdig rettergang, og gentager behovet for, at retshåndhævelsespersonel overholder internationale normer og standarder for magtanvendelse i forbindelse med demonstrationer; minder om den forfatningsmæssige ret til fredelig demonstration. understreger nødvendigheden af, at den haitianske regering bekæmper bandevold på alle mulige ledder, herunder gennem sociale programmer, sundheds- og uddannelsesprogrammer samt vand- og sanitetsforsyning, katastrofehjælp og genopretning;

4. kræver, at bandevolden og de kriminelle aktiviteter omgående bringes til ophør; opfordrer EU og dets medlemsstater til at træffe passende foranstaltninger, herunder indefrysning af aktiver og rejseforbud, gennem den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner mod dem, der er involveret i eller støtter bandevold, kriminelle aktiviteter eller menneskerettighedskrænkelser, herunder korruption;

5. fremhæver betydningen af de vigtigste aktører i civilsamfundet, herunder kirker, fagforeninger, ungdoms- og menneskerettighedsorganisationer, landbrugs- og kvindebevægelser samt NGO'er; opfordrer til at genoprette de offentlige institutioners magt og legitimitet, genvinde befolkningens tillid, sætte en stopper for de straffrie tilstande og afholde frie og gennemsigtige valg efter en periode på to år;

6. opfordrer alle aktører i Haiti til at nå frem til en varig, tidsbunden og bredt accepteret løsning på den nuværende politiske hårdknude for at muliggøre inklusive, fredelige, frie, retfærdige og gennemsigtige parlaments- og præsidentvalg i overensstemmelse med internationalt anerkendte standarder, så snart sikkerhedsforholdene og de logistiske rammer tillader det; understreger, at dette skal være haitiansk ledet med fuld og lige deltagelse af kvinder, unge, civilsamfundet og andre relevante interessenter, så magtens suverænitet atter placeres hos det haitianske folk og demokratiske institutioner genoprettes, og så der kan tages skridt til at imødegå økonomiske og sociale problematikker;

7. udtrykker alvorlig bekymring over situationen for de haitianske asylansøgere i de værtslande, som de er flygtet til; opfordrer myndighederne i værtslandene til at indstille alle udvisninger og deportationer til Haiti, så længe den forværrede menneskerettighedssituation og den humanitære krise pågår, og til hurtigst muligt at give haitianere adgang til beskyttelse, uden forskelsbehandling, og foretage rimelige evalueringer af flygtningestatus i overensstemmelse med både FN's konvention om flygtninges retsstilling og Cartagena-erklæringen om flygtninge;

8. opfordrer de lande, der modtager haitianske asylansøgere, til at overholde de kriterier, der er fastsat i internationale konventioner om asyl og tilbagesendelse; minder om, at tilbagevenden til Haiti er ekstremt usikkert og vil fortsat være livsfarligt, så længe sikkerhedsforholdene i Haiti ikke forbedres;

9. tilskynder Kommissionen og EU-medlemsstaterne til at fortsætte det tætte samarbejde med FN's integrerede kontor i Haiti, FN's indsatshold i Haiti, regionale organisationer og international finansieringsinstitutioner med henblik på at bistå Haiti med at løfte ansvaret for at opnå varig stabilitet, bæredygtig udvikling og økonomisk selvtilstrækkelighed;

10. opfordrer medlemsstaterne, internationale finansielle institutioner og andre størrelser til at øge bidragene til basket-finansiering af sikkerhedsbistand til Haiti med henblik på at støtte koordineret international bistand; opfordrer EU og dets medlemsstater til at sørge for fortsat kapacitetsopbygning, teknisk støtte og uddannelse til nationale toldmyndigheder, grænsekontrol og andre relevante myndigheder;

11. opfordrer indtrængende de haitianske myndigheder og det internationale samfund til at støtte programmer, der har til formål at udrydde fattigdom og sikre skolegang og adgang til sociale tjenester, navnlig i fjerntliggende områder af landet;

12. glæder sig over, at EU yder 17 mio. EUR til at støtte de mest sårbare i Haiti og andre lande i Caribien; opfordrer Kommissionen til fortsat at prioritere humanitær bistand til Haiti og til at sikre, at ydelsen af humanitær bistand til Haiti hænger effektivt sammen med landets udviklingsstrategi, og at den kommer de nødlidende befolkningsgrupper direkte til gode;

13. insisterer på, at der i lyset af den alvorlige fødevarekrise bør lægges særlig vægt på fødevarenødhjælp, idet indkøb af lokale fødevarer prioriteres, således at denne bistand ikke bidrager til at udrydde landets mindre landbrugere og bæredygtige lokale landbrugsmetoder;

14. anmoder om, at Kommissionen systematisk sikrer, at al bistand, herunder humanitær bistand, overvåges effektivt for at sikre, at den anvendes til de specifikke projekter, som den er beregnet til; gentager sin anmodning, som fremsat i sin beslutning af 20. maj 2021, som endnu ikke er blevet gennemført, om en revision og beretning fra Den Europæiske Revisionsret om den måde, hvorpå EU-midler anvendes i Haiti; opfordrer til, at der foretages en undersøgelse af gennemsigtigheden og effektiviteten af fordelingen af støtten;

15. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, FN's højkommissær for menneskerettigheder og FN's generalsekretær, Organisationen af Stater i Afrika, Caribien og Stillehavet, Ministerrådet og Den Blandede Parlamentariske Forsamling ACS-EU, Cariforumlandenes institutioner og den haitianske regering og det haitianske parlament.